

TRANSFORMAR LA ENSEÑANZA. EXCELENCIA, EQUIDAD, INCLUSIÓN Y ARMONÍA EN LAS AULAS Y LAS ESCUELAS

Tharp,R.G.; Estrada,P; Stoll Dalton,S; Yamauchi,L.A: (2000).
Barcelona: Paidós, 2002

El llibre que tenim a les mans és a la vegada un llibre teòric i pràctic. D'una banda es parla de les bases teòriques que estan en els fonaments de plantejaments educatius inclusors i al mateix temps ofereix respostes metodològiques molt concretes per a professionals que volen portar a terme pràctiques educatives que puguin oferir aprenentatge i millores en les capacitats de tot l'alumnat.

L'objectiu del llibre no és qualsevol cosa: presentar un sistema que permeti dissenyar una pauta d'activitats que possibiliti potenciar l'excel·lència, l'equitat, la inclusió i l'harmonia a les aules. Estarem d'acord que és una fita que molts professionals del món de l'educació busquem per a resoldre les dificultats de les aules actuals. Cal dir que, com ens podem suposar, el camí no és fàcil, però en aquesta obra es detallen uns plantejaments seriosos, i experimentats que poden ser un bon model per al professorat que està interessat en buscar nous camins per a millorar la pràctica. Abans que res, i seguint els autors, repassarem vocabulari: l'*equitat* és donar a cadascú allò que necessita; l'*excel·lència* és la realització del ple potencial de cada estudiant; la *inclusió* és la incorporació al sistema escolar de tot l'alumnat amb un respecte per les seves diferències, i l'*harmonia* és un valor essencial d'aconseguir en aules amb població multicultural.

Podem dir que a l'obra que presentem hi ha un parell d'idees molt clares, que passem a indicar:

- S'enumera 5 normes clares per a una pedagogia eficaç. En la situació d'ensenyament aprenentatge, cal que trobem:
 1. Una producció conjunta d'ensenyants i estudiants, és a dir cal facilitar l'aprenentatge mitjançant activitats conjuntes; cal muntar situacions perquè els estudiants puguin desenvolupar la capacitat d'usar el pensament verbal acadèmic per la resolució de problemes pràctics.
 2. Cal desenvolupar la llengua i l'alfabetització en tot el currículum: cal donar oportunitats als estudiants de parlar, d'escriure, de practicar l'ús del llenguatge, de plantejar preguntes,...
 3. Cal crear significat: connectar l'escola amb la vida dels estudiants; cal contextualitzar l'ensenyament i el currículum en les experiències dels estudiants.
 4. Cal ensenyar pensament complex; cal que l'ensenyament es basi en la resolució de problemes, no en activitats mecàniques, que són les més fàcils de programar.
 5. Cal ensenyar a través de la conversa; cal establir una conversa

educativa; cal una escolta activa per part de l'adult i voler entendre les idees informals dels alumnes sobre les coses.

- Així mateix, es planteja que per a aconseguir els objectius de transformar l'ensenyament, cal que es compleixin 3 condicions:
 1. Cal que a l'aula hi hagi múltiples contextos simultanis d'activitat
 2. Les activitats han de ser variades quant a requisits, productes, participants i rols
 3. Cada activitat cal que estigui impregnada d'un sistema de valors compartit, explícit, sistemàtic i construït simultàniament per a que l'aula sigui una comunitat d'aprenentatge vivent.

A partir d'aquestes premisses bàsiques, s'aprofundeix en els conceptes d'activitat conjunta, de la importància de les relacions personals en l'activitat educativa i a l'aula, i en el poder del professorat en possibilitar la creació de comunitats d'aprenentatge a l'aula, que són la base per a millorar les capacitats de tot l'alumnat.

Aquests plantejaments teòrics, molt ben explicats i també situats amb exemples d'aules multiculturals, es recolzen en la segona part del llibre en models de dissenys de l'organització d'aules que parteixin d'aquestes premisses. La feina que cal fer és reprogramar les activitats i l'organització de l'aula en base a 5 fases molt estudiades, en les quals s'aprèn conjuntament, alumnat i professorat, a plantejar les situacions d'ensenyament-aprenentatge d'una manera diferent.

Animo a consultar aquesta obra, en la qual alguns docents poden trobar ajudes que els facilitin aconseguir allò que tots considerem difícil, però que alguns han practicat: aconseguir que alumnes diferents puguin aprendre junts. Ens pot ajudar a continuar plantejant-nos aquest repte?

Eulàlia Bassedas i Ballús